

Gyógyszerészet

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZETI TÁRSASÁG LAPJA

Felölős szerkesztő: DR. BRANTNER ANTAL

Szerkesztők:

CSAPÓ ZOLTÁN, DUDITS ISTVÁN, DR. KOVÁCS LÁSZLÓ és DR. VINCZE ZOLTÁN

Technikai szerkesztő: LÁNG MIKLÓS

31. évfolyam

6. SZÁM

1987. június

Gyógyszerészet 31. 201—202. 1987.

Emléktábla avatás és emlékülés Mozsonyi Sándor professzor halálának tizedik évfordulóján

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Kara, a Magyar Gyógyszerészeti Társaság és a SOTE Gyógyszerészeti Intézete 1986. november 26-án közös rendezvényen emlékezett meg *dr. Mozsonyi Sándor* professzorról.

Az egyetem Gyógyszerészeti Intézetében *dr. Zalai Károly* a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja felavatta *Madarassy Walter* szobrászművész alkotását, amelyet Mozsonyi Sándor emlékének tisztelete jelképeként *dr. Rácz István* egyetemi tanár, a Gyógyszerészeti Intézet igazgatója vett át megőrzésre. A jelenlévők, a család és az egykori pályatársak, tanítványok nevében helyezték el a kegyelet és a megemlékezés virágait.

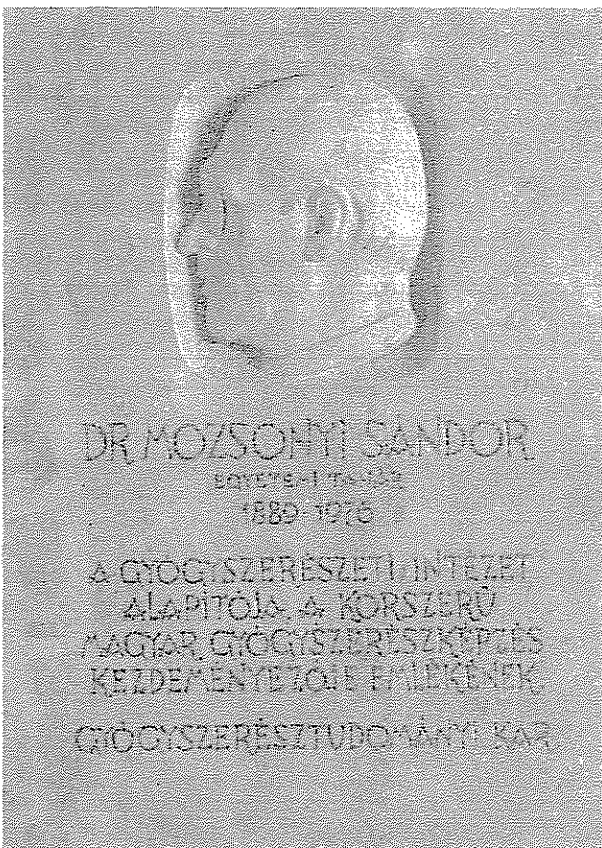
Dr. Mozsonyi Sándor 1889. március 15-én született Kadarkúton. Gyógyszerési oklevelet 1911-ben nyert a budapesti Tudományegyetemen, majd megszerezte a gyógyszerész doktori képesítést is. 1919-ben a pozsonyi Tudományegyetemen orvosdoktorrá avatták. 1934-ben Pesten egyetemi magántanári képesítést szerzett. Az Egyetemi Gyógyszertár vezető tisztté 1934-ben, az egyetemi tanári kinevezést 1940-ben kapta meg. 1946-tól a különvált Gyógyszerészeti Intézet vezetője. 1955-től 1962-ig a megalakuló Gyógyszerészi Kar első dékánja, amely tisztséget nyugalombavonulásáig látta el.

Sokoldalú tevékenysége mellett tagja volt számos szakmai bizottságnak, az MTA Kémiai Tudományok Osztálya Gyógyszerészeti Bizottságának, az ÉTT Gyógyszerészeti és Gyógyszerkönyvi Bizottságának továbbá az Acta Pharmaceutica Hungarica Szerkesztő Bizottságának. Alapító tagja volt a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaságnak. Nevéhez fűződik a Gyógyszerészi Múzeum megalapítása is. Egész életén át kitartóan végzett széles körű munkájával — 1976-ban bekövetkezett haláláig — nagymértékben hozzájárult a korszerű hazai gyógyszerészet megteremtéséhez.

Az emléktábla felavatását követően került sor *dr. Nikolics Károly* c. egyetemi tanár, a Magyar Gyógyszerészeti Társaság elnöke elnökletével a tudományos ülésre, amelynek megnyitó előadását *dr. Zalai Károly* tartotta „Mozsonyi Sándor egyetemi tanár és dékán” címmel (lásd külön).

A következő előadást *dr. Kedvessy György* professzor tartotta „Tudományos kutatási eredmények a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerészeti Intézetében 1940 és 1960 között” címmel.

Előadása bevezető részében megvilágította a címben foglalt téma indokoltságát. 1940 és 1960 között az Intézetben Mozsonyi professzor vezetésével különösen eredményes kutatómunka folyt. Ennek oka az, hogy Mozsonyi jó szervező munkával megteremtette a tudományos kutatás tárgyi feltételeit és a magyar gyógyszerészi társadalom jelentős segítségével a Hógyes Endre utcai épületben az Intézet megfelelő berendezést és felszerelést kapott.

A témaválasztás másik oka az, hogy abban az időben Mozsonyi professzor mellett Kedvessy György már nemcsak részese, hanem irányítója is volt az Intézetben folyó kutatómunka egy részének.

A fejlődés jól felmérhető az egyetemi doktori értekezések számának és színvonalának emelkedésével. Mozsonyi professzor megkívánta és kellően segítette is intézeti munkatársainak tudományos munkásságát, és erről a hetenként tartott intézeti referáló üléseken be kellett számolniuk. A jelentősebb eredményekről a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság előadóülésein már a 40-es évek elején is beszámoltak. Az egyetemi doktori disszertációk kidolgozása nemcsak az intézeti tagok számára vált lehetővé, hanem több külső kolléga is bejárhatott és dolgozhatott az Intézet laboratóriumaiban. A szóban lévő idő alatt a gyógyszerész-kari intézetekben 99 disszertáció került benyújtásra, ebből 47 munka a Gyógyszerészeti Intézetben készült. Ezekre jellemző volt a gyakorlatias jelleg és főként Mozsonyi professzor intenciója alapján a galenikumok, különösen a növényi kivonatok előállításával foglalkoztak. Kedvessy György kezdeményezésére pedig számos disszertáció foglalkozott a gyógyszeranalitikával. Foglalkoztak a galenikumok hatóanyagtartalmának kvantitatív vizsgálatával és az akkor (1940—44) újszerű témaként szublimáción alapuló mikroanalízissel, kapillárfluoreszcensz analízissel, valamint gyógyszerkészítmények stabilitási vizsgálatával is. A háborús években hiányzó gyógyszeralapanyagok pótlása is feladata volt néhány disszertációnak. A 40-es évek elején megkezdtek a hazai publikációk mellett külföldi, főleg német, de csehszlovák és jugoszláv folyóiratokban is a dolgozatok közlését. Így kapcsolat létesült külföldi intézetekkel és szakemberekkel.

A háború és az azt követő évek ismert nehézségei miatt külföldi utazások, konferenciákon részvétel nem volt lehetséges. Az első szakmai utat 1957-ben Berlinben rendezett konferenciára tették, ahol Mozsonyi professzor és Kedvessy György tartott előadásokat. Ezt követően a szakmai utazások és külföldi meghívások, előadások megtartása rendszeressé vált.

Mozsonyi professzor és néhány intézeti munkatársa előadóként már a 40-es évek elején részt vett a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság továbbképző tanfolyamain. Az 1848-as szabadságharc centenáriumának megünneplése egyhetes szakmai programmal Mozsonyi Sándor érdeme volt. Ezután főként az intézeti tagok közreműködésével továbbképzés céljával folyamatosan ún. Gyógyszerész Napokat rendeztek. Az intézményes továbbképzés szervezését ezt követően a Szakszer-

vezet vette át, de ehhez is az Intézet adta a legtöbb előadót.

Mozsonyi érdeme, hogy a gyógyszerészi doktorátuson kívül az akkori Orvostudományi Kar Tanácsa a gyógyszerészeknek lehetővé tette egyetemi magántanári képesítését orvosi oklevél nélkül. Korábban ugyanis a habilitáció előfeltétele az Orvostudományi Kar orvosi oklevél volt.

Mozsonyi Sándor felismerte az oktatótevékenységen kívül a tudományos kutatómunka szükségességét, ennek tárgyevi feltételeit biztosította és a kutatásokat nemcsak támogatta és figyelemmel kísérte, hanem jelentős részben maga irányította. Mindez főként a háborús évek nehéz körülményei között, majd a 40-es évek végén nem volt könnyű feladat. E tevékenységből alakult ki folytatásképpen már az 50-es években az Intézet jelentékeny tudományos munkássága.

Dr. Rácz István professzor, a Gyógyszerészeti Intézet igazgatója előadásában összefoglalta az intézet tudományos munkájának jelenlegi fő irányait. Kiemelten foglalkozott a GI traktusban ható gyógyszerek új generációjának kifejlesztési lehetőségeivel.

Az előadóülés második felében *dr. Györgyi Sándor* dékánhelyettes elnökletével az intézet munkatársai számoltak be az utóbbi évek különböző kutatási területein elért eredményeikről: *dr. Kovács Béla* (Szilárd gyógyszerkészítmények formulálásának szempontjai) — *dr. Sátorj Éva, Vajdáné dr. Benedek Vera, dr. Plachy János* (Új módszerek a biofarmácia kutatásban) — *dr. Szentmiklósi Péter, dr. Marton Sylvia, dr. Hajdu Mária* (Depogen szabályozott hatóanyag-felszabadulás jelentősége a terápiában) — *dr. Stampf György, dr. Nikolics Mária, dr. Rácz István* (Gyógyszerkészítmények színváltozásának korszerű meghatározása és jelentősége) — *dr. Marton Sylvia, dr. Szentmiklósi Péter, dr. Hajdu Mária* (In vitro — in vivo korrelációs vizsgálatok) — *dr. Mezei János, dr. Plachy János, dr. Küttel Sándor, dr. Rácz István* [Gyógyszervegyületek (idoxuridin, CHINOIN—150, prosztaciklin) kémiai stabilitásának reakciókinetikai vizsgálata] — *dr. Dévay Attila, dr. Rácz István* (A faktorális kísérlettervezés alkalmazása szilárd fázisú gyógyszerkészítmények formulálása során) — *dr. Kovács Péter, dr. Rácz István* (A kémiai stabilitási vizsgálatok szerepe a pilokarpin, a CHINOIN—141 és a pipekuronium-bromid preformulálása során).

Az előadások után *dr. Györgyi Sándor* elismerő szavakkal méltatta Mozsonyi Sándor professzor érdemeit, valamint az intézet jelenlegi tudományos munkáját.

Dr. Dévay Attila